

**Uchwała Nr ...
Rady Miasta Imielin
z dnia ...**

w sprawie przyjęcia Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016-2017

Na podstawie art. 18 ust. 1 i ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. z 2015 r. poz. 1515) w związku z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2015 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t. j. Dz. U. z 2015 r. poz. 1390)

**Rada Miasta Imielin
uchwala:**

§ 1

Uchwala się „Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016-2017” stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Imielin.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2016 r.

Wnosi: Burmistrz Miasta Imielin

**BURMISTRZ MIASTA
IMIELIN**

mgr inż. Jan Chwiędacz

RADCA PRAWNY

mgr Jacek Jedryczka
(Kt - 1875)

Załącznik
do projektu Uchwały.....
Rady Miasta Imielin
z dnialistopada 2015 r.

Miejski Program Przeciwdziałania
Przemocy w Rodzinie
oraz
Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie
na lata 2016 -2017

Spis treści

Wstęp.....	3
I. Charakterystyka zjawiska przemocy.....	4
II. Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie.....	6
III. Podjęte działania.....	7
IV. Cele Programu.....	9
V. Spodziewane efekty.....	9
VI. Harmonogram działań.....	9
VII. Środki finansowe.....	10
VIII. Monitoring i ewaluacja.....	10

Wstęp

Zadania zapisane w niniejszym Programie przewidziane do realizacji w latach 2016 – 2017 są kontynuacją działalności prowadzonej w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie w latach ubiegłych i odpowiadają nałożonym na gminy obowiązkom.

Program skierowany jest do mieszkańców miasta Imielin w tym do osób, które doświadczają przemocy w rodzinie, dzieci i młodzieży, grup zależnych (osób starszych i niepełnosprawnych), sprawców przemocy w rodzinie, świadków przemocy w rodzinie, a także do instytucji i podmiotów zajmujących się udzielaniem wsparcia społecznego.

Głównym celem Programu jest realizacja zadań gminy w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, szczególnie poprzez promowanie działań profilaktycznych, wspieranie osób doświadczających przemocy, jak również praca ze sprawcami przemocy nad zmianą ich zachowań.

I. Charakterystyka zjawiska przemocy

Przemoc w rodzinie – jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste najbliższych w rozumieniu art.115 § 11 kk. oraz innych osób wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą (art. 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie).

KRYTERIA PRZEMOCY – mówimy o przemocy gdy zachodzą stepujące kryteria:

- **Intencjonalność** – działania sprawcy nie są przypadkowe. Intencjonalność nie musi oznaczać celowego krzywdzenia ofiary i zadawania jej bólu. Sprawca przemocy dąży do uzyskania pełnej kontroli, władzy nad osobą doznającą przemocy, do jej bezwzględnego posłuszeństwa. Jest przekonany, że tylko on wie co jest dobre dla pozostałych członków rodziny, a w związku z tym wyłącznie on ma prawo podejmować decyzje, ustalać zasady życia w rodzinie – pozostali muszą się podporządkować.
- **Dysproporcja siły** – nie chodzi tu jedynie o różnicę sił fizycznych, ale także przewagą związaną z pozycją społeczną, odpornością psychiczną, statusem materialnym itp. W związku opartym na przemocy jeden z partnerów czuje się silniejszy, a drugi – słabszy. W wyniku kolejnych aktów przemocy różnica sił coraz bardziej się pogłębia, ofiara przemocy staje się coraz bardziej bezradna, sprawca – coraz bardziej silny i bezkarny.
- **Naruszenie godności i praw** – sprawca przemocy narusza godność ofiary, poniża ją, ośmiesza, pozbawia wszelkich praw (np. do kontaktów z rodziną, godziwych warunków życia, itp.).
- **Powodowanie cierpienia i szkód** – ofiary przemocy doznają zarówno szkód fizycznych jak i psychicznych. W wyniku wieloletniej przemocy mogą dojść do przekonania, że zasługują na takie traktowanie.

RODZAJE PRZEMOCY:

- 1) **Przemoc gorąca** to gwałtowny wybuch tłumionych uczuć złości, frustracji, wściekłości, powodujący agresywne zachowania. Często przyczyny tych trudnych uczuć sprawcy tkwią zupełnie gdzie indziej, np. powodują je konflikty w pracy. Sprawca nie mogąc sobie z nimi poradzić, odreagowuje je na członkach rodziny. Wie, że może sobie na takie zachowanie pozwolić.
- 2) **Przemoc chłodna**, w przeciwieństwie do poprzedniej nie przejawia się występowaniem tak gwałtownych emocji i agresywnych zachowań. Wydaje się, że sprawca jest spokojniejszy bądź bardziej się kontroluje. Przemoc chłodna przyjmuje nieraz postać bardzo rygorystycznego stylu wychowania czy też autorytarnego traktowania dorosłych członków rodziny. Sprawca jest przekonany o słuszności swoich czynów, zawsze znajdzie dla nich usprawiedliwienie: „gdybym ich nie bił, to nie wyrosłyby na porządnym ludzi”, „ to dla jej dobra, bo inaczej całkowicie się zmarnuje”, „jakbym jej nie doprowadził do porządku, to by w ogóle o dom nie dbała” itp.

CZYNNIKI RYZYKA PRZEMOCY:

1) Normy społeczne i kulturowe

Przemoc w rodzinie jest skutkiem wielowiekowego, społecznego przyzwolenia na krzywdzenie osób najbliższych, w szczególności kobiet i dzieci. W wielu środowiskach akceptuje się bicie, stosowanie kar cielesnych i panuje przekonanie o dominującej roli mężczyzny w rodzinie. (...) Ponadto silne przekonanie, że wszystko, co się dzieje w rodzinie należy do sfery prywatności z jednej strony wywołuje poczucie bezkarności sprawcy i bezradności ofiary, a z drugiej – nasila niechęć innych osób do ingerowania w „cudze sprawy rodzinne”. W środowiskach charakteryzujących się dużą społeczną akceptacją przemocy, ofiary rzadko mogą liczyć na pomoc i wsparcie osób spoza rodziny, z kolei sprawcy nie muszą obawiać się zewnętrznych nacisków na zmianę zachowań wobec najbliższych.

2) Dziedziczenie wzorca przemocy

Przemoc bywa przekazywana z pokolenia na pokolenie. Dzieci wychowujące się w rodzinach, w których krzywdzi się bliskich, przyswajają sobie zachowania dorosłych, których są świadkami lub ofiarami. Uczą się, że przemoc to najlepszy i najbardziej skuteczny sposób rozwiązywania konfliktów. Jednak uczeniu się i naśladowaniu podlega jedynie pewien rodzaj agresywnej relacji, a nie konkretne zachowanie, np. bicie w określony sposób lub określonym narzędziem.

3) Uzależnienie i nadużywanie alkoholu

Badania dowodzą, że większość sprawców przestępstw popełnionych przy użyciu przemocy, jest pod wpływem środków odurzających (alkoholu i narkotyków). Także wielu sprawców przemocy domowej krzywdząc swoich najbliższych, znajduje się pod wpływem alkoholu. Uzależnienie od alkoholu nie zwalnia z odpowiedzialności za popełnione czyny, mimo że sprawcy często wykorzystują fakt bycia nietrzeźwym jako usprawiedliwienie swojego zachowania. Około 60% pacjentów leczenia odwykowego przyznaje, że ma problemy związane z przemocą wobec najbliższych.

4) Środowisko społeczne

Istotnym czynnikiem sprzyjającym występowaniu przemocy jest stres związany z aktualną sytuacją socjalno-ekonomiczną rodziny. Bezrobocie, problemy finansowe, mieszkaniowe czy zdrowotne, a także nawarstwianie się różnych problemów może wywoływać frustrację. To z kolei może sprzyjać pojawieniu się przemocy w rodzinie. (W badaniach przeprowadzonych przez CBOS w 2005 r. Polacy wskazują brak pieniędzy jako główną przyczynę konfliktów w domu). Osamotnienie rodziny znajdującej się w trudnej sytuacji życiowej, izolacja, brak wsparcia z zewnątrz – osobistego lub instytucjonalnego – w sposób znaczący może wpływać na nasilenie zachowań związanych z przemocą.

(fragm. książki „Przemoc w rodzinie” K. Michalska, D. Jaszczak-Kuźmińska, Wydawnictwo PARPAMedia 2007)

II. Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie

Informacja z Powiatowej Komendy Policji w Bieruniu

Diagnoza problemu w Imielinie	2012 r.	2013 r.	2014 r.	III kwartały 2015 r.
Liczba wszczętych dochodzeń z terenu Imielina z art. 207 KK	9	9	10	11
Liczba w/w dochodzeń zakończonych aktem oskarżenia	1	1	3	2
Liczba odmów wszczęcia w/w postępowań	2	6	3	6
Liczba umorzonych w/w postępowań	5	3	4	3
	2012 r.	2013 r.	2014 r.	III kwartały 2015 r.
Liczba interwencji domowych w związku z występowaniem przemocy domowej, alkoholu czy narkotyków na terenie Imielina	10	12	14	15
Liczba interwencji domowych w związku z występowaniem przemocy domowej, alkoholu czy narkotyków na terenie powiatu bieruńsko - lędzińskiego	88	100	103	64

Informacja z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Lędzinach

Diagnoza problemu w Imielinie	2012 r.	2013 r.	2014 r.	III kwartały 2015 r.
Ilość mieszkańców korzystających z pomocy Punktu Interwencji Kryzysowej	17	7	15	18
Ilość rodzin w których prowadzona jest praca socjalna na rzecz poprawy funkcjonowania rodzin	10	6	4	5
Ilość rodzin w których prowadzona jest praca socjalna w związku z występowaniem przemocy w rodzinie	11	2	4	7
Ilość osób biorących udział w programach korekcyjno - edukacyjnych	-	-	-	realizacja w trakcie – 1 osoba
	2012 r.	2013 r.	2014 r.	III kwartały 2015 r.
Diagnoza problemu w powiecie bieruńsko - lędzińskim				
Ilość mieszkańców korzystających z pomocy Ośrodka Interwencji Kryzysowej	197	145	53	78
Ilość rodzin w których prowadzona jest praca socjalna na rzecz poprawy funkcjonowania rodzin	129	92	47	58
Ilość rodzin w których prowadzona jest praca socjalna w związku z występowaniem przemocy w rodzinie	135	67	59	67
Ilość osób biorących udział w programach korekcyjno - edukacyjnych	13	10	13	realizacja w trakcie – 13 osób

Informacja z Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego w Imielinie

Diagnoza problemu w Imielinie	2011 r.	2012 r.	2013 r.	2014 r.	III kwartały 2015 r.
Liczba założonych Niebieskich Kart	17 w tym 11 przekazane z KPP	19	14	14	15
Liczba środowisk	16	16	12	13	13
Liczba spotkań Zespołów Interdyscyplinarnych	4	17	9	15	6
Liczba spotkań Grup Roboczych	4	14	9	12	6
Liczba zakończonych procedur Niebieskiej Karty	-	23	9	12	3
Liczba Niebieskich Kart przesłanych do Prokuratury	5	8	8	8	5

Informacja z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Imielinie

Diagnoza problemu w Imielinie	2011 r.	2012 r.	2013 r.	2014 r.	III kwartały 2015 r.
Liczba środowisk, w których prowadzona jest praca socjalna w związku z występującą przemocą w rodzinie	16	32	21	25	26
Liczba osób korzystających z konsultacji w czasie dyżurów psychologów	-	I – X: 27 osób	I – X: 25 osób	I – IX: 7 osób	IV – IX: 18 osób
liczba spotkań	-	63	140	49	74
w tym konsultacje udzielone w związku z uzależnieniami i występującą przemocą w rodzinie	-	17	19	8	8

III. Podjęte działania

W okresie od stycznia 2014 r. do października 2015 r. w celu realizacji Uchwały Nr XXXVI/239/2013 Rady Miasta Imielin z dnia 27 listopada 2013 r. w sprawie przyjęcia Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2014 – 2015 podjęto następujące działania:

1. Działania Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego
 - W 2014 r. upłynęła kadencja pierwszego Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego utworzonego zarządzeniem Burmistrza Miasta Imielin Nr 0050.48.2011 z dnia 21.10.2011 r. Burmistrz Miasta Imielin zarządzeniem Nr BM.0050.54.2014 z dnia 21.10.2014 r. powołał nowy Miejski Zespół Interdyscyplinarny w następującym składzie:
 - Barbara Tomczok – MOPS
 - Agnieszka Sorek – MOPS
 - Sylwia Barucha – MOPS

- asp. Andrzej Wielgus – Policja
- Anna Szyłko – Gimnazjum
- Anna Chromy – Szkoła Podstawowa
- Ewa Stęchły – ZOZ
- Jan Jurecki – MKRPA
- Bożena Cała – Urząd Miasta Imielin
- Urszula Dzieża – Prokuratura Rejonowa w Mysłowicach

Miejski Zespół Interdyscyplinarny działa na podstawie Uchwały Nr VII/36/2011 Rady Miasta Imielin z dnia 27 kwietnia w sprawie określenia trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania. Szczegółowy zakres prac Zespołu określa regulamin opracowany przez Zespół zatwierdzony przez Burmistrza Miasta Imielin. Przewodniczący Zespołu przedkłada Burmistrzowi Miasta Imielin sprawozdania półroczne i roczne z działalności Zespołu.

- W dniu 23 maja 2014 r. odbyło się szkolenie „Procedura „Niebieska Karta” - zastosowanie w praktyce” poprowadzone przez Panią Lilianę Krzywicką. W szkoleniu wzięło udział 39 osób w tym członkowie Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego, pracownicy Przedszkola Miejskiego, Szkoły Podstawowej i Gimnazjum.

Kolejne szkolenie dla członków Zespołu oraz innych osób zainteresowanych problemem przemocy w rodzinach zaplanowane jest na dzień 27 listopad 2015 r.

- Rozpowszechniano materiały edukacyjne związane z tematyką przeciwdziałania przemocy w rodzinie w ramach kampanii „Reaguj na przemoc!” Celem kampanii prowadzonej przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej jest zwiększenie wiedzy na temat dostępnych sposobów przeciwdziałania przemocy w rodzinie, uwrażliwienia społeczeństwa na to zjawisko i przełamanie stereotypu.

2. Działania Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej

- Udzielanie pomocy finansowej, rzeczowej oraz szeroko rozumianej pracy socjalnej skierowanej w rodzinach, w których występuje przemoc oraz w rodzinach, które są zagrożone wystąpieniem tego zjawiska.

- Kierowanie ofiar oraz sprawców przemocy do PCPR w Lędzinach oraz w razie potrzeby do Ośrodka Interwencji Kryzysowej.

- Kierowanie ofiar i sprawców przemocy w rodzinach, gdzie pojawiał się problem uzależnień, na rozmowy wspierające, konsultacje i pomoc psychologiczną realizowaną ze środków gminnych.

- Świetlica Socjoterapeutyczna realizuje programy profilaktyczne i socjoterapeutyczne w tym związane z profilaktyką występowania przemocy, edukacyjne dla dzieci i młodzieży w zakresie sposobów radzenia sobie ze stresem i agresją. W 2014 r. Świetlica Socjoterapeutyczna realizowała zadanie „Wzmocnienie działalności Świetlicy Socjoterapeutycznej” w oparciu między innymi o w/w założenia w ramach dotacji ze środków budżetu Województwa Śląskiego pod nazwą „Wzmocnienie rozwoju lokalnych systemów profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie w 2014 r.”.

IV. Cele Programu

Cel Główny:

Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz zwiększenie dostępności i skuteczności pomocy.

Cele szczegółowe:

1. Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą.
2. Zapobieganie występowaniu przemocy w rodzinie poprzez podnoszenie świadomości społecznej oraz ograniczenie zaburzeń życia społecznego związanych z występowaniem przemocy.
3. Promowanie działań profilaktycznych.
4. Wspieranie działań Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego.

V. Spodziewane efekty

1. Zmiana postaw mieszkańców Imielina wobec przemocy w rodzinie.
2. Wzrost liczby przeszkolonych osób przygotowanych do udzielenia pomocy rodzinom w których występuje zjawisko przemocy.
3. Spadek liczby przypadków przemocy.
4. Stała edukacja środowiska lokalnego poprzez ulotki, broszury, udział w ogólnopolskich kampaniach przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

VI. Harmonogram działań

Tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie poprzez:

1. Prowadzenie przez Miejski Zespół Interdyscyplinarny zintegrowanych i skoordynowanych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie poprzez:
 - diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie,
 - podejmowanie działań w środowisku zagrażającym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie zjawisku,
 - inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie,
 - prowadzenie dokumentacji działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań,
 - rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym.
2. Realizacja programów ochrony ofiar przemocy w rodzinie oraz pracy ze sprawcą przemocy poprzez:
 - kierowanie ofiar oraz sprawców przemocy do PCPR w Łędzinach,
 - współpraca z instytucjami sąsiednich gmin prowadzącymi hostele, domy samotnej matki i inne tego typu placówki.
3. Podwyższanie kwalifikacji i umiejętności osób zajmujących się zjawiskiem przemocy w rodzinie.
4. Uruchomienie punktu psychologicznej pomocy dla ofiar oraz sprawców przemocy.

Zapobieganie występowania przemocy w rodzinie poprzez podnoszenie świadomości społecznej oraz ograniczenie zaburzeń życia społecznego związanego z występowaniem przemocy poprzez:

1. Prowadzenie stałego systemu informacji o działaniach podejmowanych na terenie gminy w zakresie rozwiązywania problemów związanych z występowaniem przemocy w rodzinie.
2. Edukacja dzieci i młodzieży w zakresie sposobów radzenia sobie ze stresem i agresją.
3. Prowadzenie kampanii edukacyjnych związanych z profilaktyką występowania przemocy, organizowanie zawodów sportowych, festynów i imprez.
4. Monitorowanie skali problemów związanych z występowaniem przemocy w środowisku lokalnym prowadzenie badań, sondaży i lokalnych diagnoz.

Odpowiedzialny za realizację działań jest Miejski Zespół Interdyscyplinarny oraz Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej wraz z działającą w ramach Ośrodka Świetlicą Socjoterapeutyczną przy współdziałaniu partnerów:

1. Urząd Miasta Imielin
2. Placówki Oświatowe działające na terenie Imielina
3. Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Imielinie
4. Miejskie Centrum Kultury w Imielinie
5. Zakłady Opieki Zdrowotnej w Imielinie
6. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Imielinie
7. Parafia Rzymsko – Katolicka w Imielinie
8. Organizacje i stowarzyszenia działające na terenie Imielina
9. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Łędzinach
10. Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna w Bieruniu
11. Komenda Powiatowa Policji w Bieruniu.

VII. Środki Finansowe

Na realizację zadań Programu środki finansowe pochodzić będą z:

- budżetu Miasta Imielin
- innych źródeł.

VIII. Monitoring i ewaluacja

Monitorowanie programu prowadzi będzie Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Imielinie na podstawie zebranych informacji, przekazanych przez jednostki uczestniczące w realizacji Programu.

Projekt „Programu” sporządzony przez:

Kierownik
Miejskiego Ośrodka Pomocy
Społecznej w Imielinie

mgr Agnieszka Sorek

Uzasadnienie

do projektu uchwały w sprawie przyjęcia Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016-2017

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2015 r. (t. j. Dz. U. z 2015 r. poz. 1390) nakłada na gminy obowiązek tworzenia systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

„Program” na lata 2016-2017 zakłada kontynuację zadań realizowanych przez Miasto Imielin w latach poprzednich poprzez określenie zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zasad postępowania wobec osób dotkniętych przemocą w rodzinie i osób, które stosują przemoc. Przedstawia harmonogram działań, których celem jest zmniejszenie skali zjawiska przemocy oraz stworzenia jednolitego i profesjonalnego systemu dla osób zagrożonych lub uwikłanych w zjawisko przemocy w rodzinie, angażuje wiele służb, instytucji, organizacji do odpowiedzialności za ich realizację.

Kierownik
Miejskiego Ośrodka Pomocy
Społecznej w Imielinie

mgr Agnieszka Sorek